

نسخه اول از هندسه در معماری

مؤلفین:

آرشیست سید حامد هنرپرور تمیز (مدرس دانشگاه)

مهندس حامد حسین نسب، مهندس محمود رئیسی

ویزستان: مهندس حسین آذری، مهندس سعید رضایی

عنوان و نام پدیدآور	: نشخوار ذهنی در معماری/ مولفین سیدحامد هنرپرور تمیز ... [و دیگران]:
مشخصات نشر	: ویراستاران علمی حسین اژدری، سعید رضایی
مشخصات ظاهری	: تهران : ماهواره، ۱۳۹۸.
شابک	: ۱۲۹ ص.
وضعیت فهرست نویسی	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۹-۶۹۵-۴
یادداشت	: فیبا
موضوع	: مولفین سیدحامد هنرپرور تمیز، محمود رئیسی، حامد حسین نسب.
موضوع	: معماری -- جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	: Architecture -- Psychological aspects
موضوع	: معماری -- عوامل انسانی
موضوع	: Architecture -- Human factors
شناسه افزوده	: هنرپرور تمیز، سیدحامد، ۱۳۶۲ -
شناسه افزوده	: اژدری، حسین، ۱۳۷۱ و رضایی، سعید، ۱۳۶۹ ویراستار
رده بندی کنگره	: ۲۵۴۰NA
رده بندی دیسک	: ۱۰۳/۷۲۰

ماهواره

نشخوار ذهنی در معماری

عنوان کتاب:

سیدحامد هنرپرور تمیز، محمود رئیسی، حامد حسین نسب

مولفین:

حسین اژدری، سعید رضایی

ویراستار:

سیدحامد هنرپرور تمیز

صفحه آرا:

محمود رئیسی

طراحی جلد:

دوستان

صحافی:

اول / ۱۳۹۸ / ۵۰ جلد

نوبت چاپ، سال چاپ و شمارگان:

۹۷۸-۶۰۰-۴۵۹-۶۹۵-۴

شابک:

۶۵,۰۰۰ تومان

قیمت:

نشانی: تهران - میدان انقلاب - خیابان انقلاب بین منبری جاوید و ۱۲ فروردین - کتاب سرای اندیشه - بلف مندریک - پلاک ۴

www.mahvarehgroup.ir

آدرس خرید الکترونیکی:

mahvareh.pub@gmail.com

پست الکترونیکی:

۰۹۱۹۶۲۷۰۵۷۸-۶۶۴۸۷۸۸۶

تلفن:

کلیه حقوق این کتاب برای ناشر و مولفین محفوظ است.

فهرست

۱۵.....	سرآغاز.....
۱۷.....	ضرورت انجام این اثر:.....
۱۷.....	سوالات اصلی:.....
۱۹.....	بنیان فکری.....
۲۱.....	مکان.....
۲۲.....	واژه‌شناسی مکان.....
۲۲.....	بررسی مفهوم مکان در نظریات اندیشمندان.....
۲۴.....	تعریف فضا مکان.....
۲۵.....	روح مکان.....
۲۵.....	حس مکان.....
۲۶.....	تعریف حس مکان از دیدگاه:.....
۲۷.....	ماهیت مکان.....
۲۷.....	تبارشناسی روح مکان.....
۲۸.....	احساس تعلق به مکان.....
۲۹.....	تاثیر رنگ در محیط های معماری.....
۲۹.....	اثرات روانی رنگ ها در محیط کار.....
۳۱.....	روانشناسی محیط در معماری.....
۳۴.....	تاریخچه روانشناسی محیط.....
۳۲.....	مفاهیم پایه در روانشناسی محیطی.....
۳۲.....	فرآیند احساس.....
۳۴.....	فرآیند ادراک.....
۳۵.....	فرآیند شناخت.....
۳۶.....	ادراک محیطی.....
۳۷.....	محیط و مفهوم آن در مطالعات روانشناسی محیطی.....

۳۸.....	ادبیات محیط و رفتار در تعاریف گسترده از محیط، بین واژه های متنوع
۳۹.....	نظریه های روان شناسی محیط از دیدگاه مفهومی و جایگاه انسان
۳۹.....	نظریه های درون نگر
۳۹.....	نظریه های برون نگر
۳۹.....	نظریه های تعاملی
۳۹.....	نظریه های شناخت و ارزش یابی
۴۱.....	محیط context7
۴۳.....	قابلیت های محیط
۴۳.....	ماهیت محیط
۴۳.....	ماهیت زمینی یا جغرافیایی
۴۴.....	انگیزش و تعامل اجتماعی
۴۴.....	مفاهیم بنیادی محیط ساخته شده و رفتار انسان
۴۴.....	تأثیر متقابل انسان و محیط
۴۵.....	هرم مزلو - سلسله مراتب نیازهای انسان
۴۷.....	ویژگی نیازها در هرم مزلو
۴۹.....	environment stupor ⁸ خرفت محیطی
۴۹.....	خوانایی محیط
۴۹.....	فضا در روان شناسی محیط
۵۳.....	ماهیت روان شناسی محیطی
۵۳.....	ارتباط روان شناسی محیطی و علوم رفتاری با حرفه طراحی
۵۳.....	طراحی فضای باز در محیط کار
۵۴.....	در طراحی فضای باز، از سه روش می توانیم استفاده کنیم:
۵۵.....	ادراک محیطی
۵۵.....	اهمیت ادراک غیر حسی
۵۷.....	ادراک حسی : حس در معماری

- ۵۷..... نسبت میان تفکر حسی و خلق فضای معماری در چیست؟
- ۵۷..... تفکر حسی: تفکر بدن‌مند
- ۵۹..... دست و تفکر بدن‌مند
- ۶۰..... درهم‌آمیختگی چشم-دست-ذهن
- ۶۱..... تفکر حسی و خلق اثر معماری در عصر کامپیوتر
- ۶۲..... دفاع از وحدت وجود انسان در آموزش طراحی معماری
- ۶۵..... حواس چندگانه در معماری
- ۶۶..... توانش های محیطی
- ۶۷..... ارتباط بین روانشناسی و روانشناسی صنعتی چیست؟
- ۶۷..... روانشناسی محیط های صنعتی
- ۶۸..... کاربردهای کنونی روانشناسی محیط کار
- ۶۸..... عوامل مؤثر بر طراحی محیط
- ۷۱..... تصویر ذهنی
- ۷۱..... واژه شناسی تصویر ذهنی
- ۷۲..... چگونگی به وجود آمدن تصویر ذهنی
- ۷۳..... نقش تصویر ذهنی در رفتار انسان
- ۷۴..... کاربرد واژه تصویر ذهنی در ادبیات شهرسازی
- ۷۷..... بررسی مفهوم تصویر ذهنی و عناصر سازمان دهنده آن در نظریات انسان
- ۷۷..... لینچ
- ۷۸..... کریستین نوربرگ شولتز
- ۷۸..... دیویداستی
- ۷۸..... دانلد ایلیارد
- ۷۹..... گولج
- ۷۹..... میثائیل تریب
- ۸۱..... ارتباط بین مکان و تصویر ذهنی

نگرش و ادراک مصرف کننده.....	۸۳
ادراک (Perception).....	۸۴
عوامل مؤثر بر ادراک.....	۸۴
تفاوت احساس و ادراک.....	۸۴
شناخت و عاطفه.....	۸۵
معانی احساسی و عاطفی.....	۸۵
ادراک بینایی و ادراک شنوایی.....	۸۶
پدیده خای.....	۸۷
خطای ادراک.....	۸۷
انواع مختلف خطاهای ادراکی.....	۸۹
خطای مولر مولر - لایر.....	۸۹
خطای عمودی.....	۸۹
خطای بینایی - حرکتی.....	۸۹
مفاهیم پایه در کیفیت ادراک فضایی.....	۹۱
زیبایی.....	۹۱
معنای زیبایی.....	۹۱
زمینه های بروز زیبایی، انواع آن و ابزار ادراک انسان.....	۹۳
تجربه زیبا شناختی.....	۹۴
ادراک زیبایی بر اساس تئوری اطلاعات.....	۹۴
قوانین عام زیبایی شناسی.....	۹۵
وحدت.....	۹۵
هویت.....	۹۵
هماهنگی.....	۹۶
نظم.....	۹۶
ماندگاری.....	۹۷

۹۷.....	پایداری
۹۷.....	تغییر پذیری
۹۹.....	ادراک از منظر فلاسفه
۹۹.....	ادراک از نظر ملاصدرا
۹۹.....	فاهمه از نظر کانت
۹۹.....	نظریه ی اسناد
۱۰۰.....	کامیابی فراخود
۱۰۰.....	هوش فضایی
۱۰۱.....	هوش فضایی (پایداری) از دو بخش عمده شکل گرفته است
۱۰۲.....	نظریه گشتالت ادراک
۱۰۳.....	نظریه کنش متقابل ادراک
۱۰۴.....	اپلارد اطلاعات ادراکی را به سه دسته تقسیم می کند
۱۰۵.....	خلوت ، قلمروپایی و فضای شخصی
۱۰۵.....	ازدحام
۱۰۶.....	فضای شخصی
۱۰۶.....	شخصی سازی و فضای شخصی شده
۱۰۶.....	قلمروپایی
۱۰۷.....	نظام قلمروهای انسانی
۱۰۷.....	فضاهای قابل دفاع
۱۰۸.....	تفاوت های فردی در خلوت جویی
۱۰۹.....	تعامل اجتماعی و محیط ساخته شده
۱۰۹.....	فضای اجتماعی و جغرافیای اتاق
۱۰۹.....	فضای اجتماع پذیر و فضای اجتماع ناپذیر
۱۰۹.....	کنترل قلمرو و تعامل اجتماعی
۱۱۱.....	یافته های مولفین

۱۱۳.....	حواس در معماری از دید مولفین این اثر
۱۱۹.....	جهان محسوس در معماری (پدیدار شناسی یا فیزیک)
۱۲۰.....	حس بویایی
۱۲۰.....	حس شنوایی
۱۲۱.....	حس بینایی
۱۲۱.....	احساس ضعف (گرسنگی، خستگی)
۱۲۱.....	حس چشایی
۱۲۲.....	حس لامسه
۱۲۲.....	احساس درد
۱۲۳.....	جهان معقول در معماری (متافیزیک)
۱۲۴.....	حس عقلی
۱۲۴.....	حس نشخوار ذهنی
۱۲۴.....	حس نیک
۱۲۵.....	حس ناخوشایند
۱۲۵.....	حس تعلق به مکان
۱۲۵.....	حس خوانایی محیط
۱۲۵.....	حس خرفتی محیطی
۱۲۶.....	حس حرکت و کنجکاوی
۱۲۶.....	حس ارضاء روح
۱۲۶.....	حس برانگیختگی خاطره
۱۲۶.....	حس برانگیختگی درونی
۱۲۷.....	مرگ فکری طراح و مخاطب
۱۳۱.....	جمع بندی
۱۳۳.....	نظریات مولفین
۱۳۷.....	پیشنهادهای کاربردی

۱۴۱.....	پی نوشت.....
۱۴۵.....	سرچشمه ها.....
۱۵۰.....	سرچشمه های سایت.....
۱۵۱.....	سرچشمه های لاتین.....
۱۵۳.....	دیگر آثار چاپ شده توسط مولف اصلی این اثر.....

www.ketab.ir

امروزه طراحی محیط یا خلق فضاهای معماری که تمام حواس آدمی را درگیر خود کند به امری غیر ممکن مبدل شده. فضاهای معماری معاصر در ایران فاقد حس، روح، هویت، حتی تجهیزات و تسهیلات رفاهی بوده و اینکه هیچکدام از فضاهای حال حاضر عملکردگرا نمی باشند؛ که نبود هرکدام از آنها به جامعه گریزی و عصبی شدن مردم منجر می شود. در چنین شرایطی گسست اجتماعی، نبود شادابی و نشاط که لازمه سلامت عمومی جامعه است، زندگی انسانها را تهدید میکند و طراحی معماری، دیزاین داخلی، طراحی ملمان شهری مناسب زمینه ساز انگیزه و نشاط اجتماعی مردم را فراهم می کند، که باعث حضور بیشتر و کیف آنها در نتیجه افزایش مشارکت و هویت بخشیدن به مردم می شود.

محیط های معماری ای که روان آدمی را درگیر خود کند، احساس آرامش و آسایش را در آدمی احیا نماید در ایران معاصر نداریم. رابطه ی محیط معماری، حواس در معماری و انسان سه سویه است. معماران محیط های معماری را می سازند و روابط بین محیط ها در زندگی مردم و حتی خود معماران تأثیر قاطع، مستقیم و انکار ناپذیر دارند.

در طراحی فضاهای معماری و دیگر محیط ها ارزش معماران همواره برای خلق فضاهای مطلوب و سودمند برای استفاده بهتر انسان ها بوده است، هرچند در رستی طراحی نشده اند چون معمارانی که تخصص در طراحی و خلق فضای مطلوب را داشته باشند نداریم و اکثر به زیبایی خارجی بنا توجه کرده و محیط و فضا فدای ظواهر حجم شده و فضاهایی بی کیفیت طراحی میکنند مانند سوله ها که هیچ شباهتی به کارخانجات ندارند. یا دیگر فضا ها که برای مدارس طراحی میشوند و به دانشگاه ها تبدیل میشوند و یا مراکز درمانی که طراحی میکنند و سپس به دانشگاه مبدل میشود، مانند دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز (ساختمان آیت الله هاشمی) در میدان پونک، پلان دانشگاه برای بیمارستان طراحی شده ولی نمی دانم چرا این مکان بنا به کدام دلایل به دانشگاه تبدیل شده است! نکته جالب توجه این دانشگاه این است که نقشه ها روی کالک کشیده شده و پیمان کار تشخیص نداده روی نقشه کدام است و پشت نقشه کدام لذا پلان پشت و رو اجرا شده؛ درب ورودی ساختمان بجای اینکه سمت خیابان

اصلی باشد از پشت ساختمان اجرا شده و اینکه پلانی بسیار ضعیف دارد اصلاً عملکرد گرا نیست، بنده
یعنواً یک مخاطب هرگاه که به این دانشگاه میروم اگر از کلاسی بیرون پیام بابت کار اداری مسیر
برگشت به کلاس را گم میکنم. یا اگر کلاسی خاصی مدنظرم باشد بیش از نیم ساعت دنبال آن کلاس
باید بگردم. خدا رو شکر این فضا به بیمارستان مبدل نشد وگرنه دکتر مریضش را هیچ وقت پیدا نمیکرد.
هر محیط و کاربری متفاوت در معماری روندی جدا در طراحی و ریز فضاهای جدا گانه دارد، مگر میشود
هنگام طراحی در فاز صفر، یک و دو کاربری بر فرض اداری باشد ولی هنگام بهره برداری به مسکونی یا
درمانی مبدل شود. این اتفاقات فقط در ایران می افتد هرچند معمارانمان هم ضعیف هستند و فضاهای
بی حس و بی روح طراحی میکنند (نگارنده)

با توجه به اینکه معماران معاصر کشور ایران فاقد روح، احساس و هویت بوده و تنها زیبایی ظاهر داشته
و اینکه این سبک معماری حرامی را می گویند؛ چرا که بی هویتی ای که در معماری حال حاضر
ایران نمود میکند، نتیجه ناکامی، نداشتن علاقه، علم کافی بعضی معماران و مجریان بی کفایت در
بخش اجرایی در خلق آثاری با الگو برداری و یا کپی آثار معماری بی ریشه، بی تمدن، بی هویت غربی
است. و این فضاهای معماری هیچگاه ارتباط بصری، حسی و روحی با کاربر خود برقرار نکرده و اگر این
چنین پیش رود هیچگاه ارتباط برقرار نمیکند، بلکه باعث احساس کدورت، خستگی زود رس، احساس
پوچی، نداشتن سرزندگی، شادابی بین مردم و نداشتن امید به زندگی است. این حس منفی و سرد به
فضای گرم خانواده ی آنها و در نهایت نداشتن سلامت اجتماعی، از بین رفتن گرمای خانه خانواده خواهد
شد.

معماری که امروزه شاهد رشد بی رویه آن هستیم، به نظر شخص بنده همانند علفی هرز به دور فرهنگ
معماری، هویت و تمدن غنی گذشته کهن ایران تنیده و در حال نابودی و خفه کردن آن میباشد، که اگر
دیر بجنبیم کار تمام است. (نگارنده)